Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/466

6.3.2025.

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2025/466

(2025. gada 5. marts)

par gāzes krātuvju piepildījuma mērķrādītāju īstenošanu 2025. gadā

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 29. jūnija Regula (ES) 2022/1032, ar ko groza Regulas (ES) 2017/1938 un (EK) Nr. 715/2009 attiecībā uz gāzes uzglabāšanu ([1]), ieviesa saistošus minimālos gāzes uzglabāšanas mērķrādītājus nolūkā uzlabot Savienības enerģētisko drošību un noturību. Minēto mērķrādītāju sasniegšana ir palīdzējusi nodrošināt gāzes pieejamību, it sevišķi liela gāzes pieprasījuma un tirgus svārstīguma un nenoteiktības periodos, par ko liecina fakts, ka ES gāzes krātuves pirms iepriekšējām trim ziemām katrreiz sasniedza piepildījuma līmeni par vismaz 90 %. Gāzes krātuves joprojām nodrošina 30 % no ES ziemā patērētās gāzes, kā arī elektroenerģijas sistēmas elastību.

(2) Situācija Eiropas gāzes tirgū kopš 2022. gada ir ievērojami uzlabojusies, lai gan dalībvalstis joprojām ir pakļautas cenu svārstīgumam sakarā ar lielāku *LNG* īpatsvaru Eiropas energoresursu struktūrā un pieaugošu konkurenci uz globālajām *LNG* piegādēm esošajā ģeopolitiskajā kontekstā.

(3) Kopš 2024. gada novembra Eiropas gāzes tirgū ir izveidojusies situācija, ka līgumi par gāzes piegādi 2025. gada vasarā ir dārgāki nekā līgumi par gāzes piegādi 2025./2026. gada ziemā (negatīva vasaras un ziemas cenu starpība), un tāpēc komerciālie stimuli gāzes uzņēmumiem uzglabāt gāzi nākamajai ziemai ir vājāki nekā iepriekšējās krātuvju piepildīšanas sezonās.

(4) Tajā pašā laikā, neraugoties uz to, ka gāzes pieprasījums Eiropā kopš 2022. gada ir sarucis par gandrīz 20 %, paredzams, ka gāzes krātuvju līmenis 2025. gada apkures sezonas beigās būs zemāks nekā iepriekšējos divos gados, taču tas būs līdzīgs pirmskrīzes vidējam piepildījuma līmenim ([2]) un būtiski pārsniegs 2022. gada līmeni. Tas nozīmē, ka salīdzinājumā ar divām iepriekšējām sezonām vasarā būs jāiesūknē lielāks gāzes apjoms, lai piepildītu krātuves pirms 2025./2026. gada ziemas sākuma.

(5) Šajos nestabilajos un sarežģītajos apstākļos ir ļoti svarīgi saglabāt gāzes krātuvju būtisko lomu piegādes drošības nodrošināšanā, tāpēc arī turpmāk ir jāsasniedz obligātais 1. novembrim nospraustais piepildījuma mērķrādītājs. Tajā pašā laikā ir jānodrošina, ka dalībvalstīm ir pietiekama elastība, lai tās varētu krātuves vasaras sezonā piepildīt ar optimāliem iepirkuma nosacījumiem; tas pašreizējos tirgus apstākļos samazinās sistēmas stresu un novērsīs tirgus izkropļojumus.

(6) Šajā kontekstā tikpat svarīgi ir atturēties no nacionālajiem pasākumiem, kuri varētu negatīvi ietekmēt gāzes tirgu vai apdraudēt enerģētisko drošību citā dalībvalstī vai Eiropas Savienībā. Ja ir struktūras, kurām uzdots piepildīt gāzes krātuves, tām būtu jācenšas piemērot piesardzīgu tirdzniecības stratēģiju, ar kuru cenšas nepieļaut būtisku negatīvu ietekmi uz tūlītējo darījumu un atvasināto instrumentu tirgiem.

(7) Pašreiz spēkā esošie noteikumi par gāzes uzglabāšanu, proti, 6.a un 6.b pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/1938 ([3]), zaudēs spēku 2025. gada decembrī.

([1]) OV L 173, 30.6.2022., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1032/oj.
([2]) Te ir runa par vidējo piepildījuma līmeni 2017.–2021. gada periodā gāzes ziemas beigās, proti, 1. aprīlī.
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(8) Tas nozīmē, ka elastība attiecībā uz krātuvju piepildīšanu 2025. gada laikā izriet no spēkā esošā tiesiskā satvara. Norādījumi par to, kā apzināt un piemērot elastības noteikumus pašreizējā tiesiskajā satvarā, var dalībvalstīm palīdzēt labāk koordinēt un pārdomāti izstrādāt krātuvju piepildīšanas politiku pirms 2025./2026. gada ziemas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Dalībvalstīm, izstrādājot un īstenojot nacionālos pasākumus uzglabāšanas pienākumu izpildei, ir ieteicams nodrošināt, ka šādi pasākumi neizkropļo iekšējo enerģijas tirgu un negatīvi neietekmē citu dalībvalstu vai Savienības enerģētisko drošību, un šajā sakarā apspriesties ar Gāzes koordinācijas grupu (GKG). Koordinēta rīcība ir būtiska, lai saglabātu kopējā tirgus integritāti un nodrošinātu vienlīdzīgu enerģētisko drošību visā Savienībā.

2. Dalībvalstīm tiek ieteikts caurskatīt pagaidu pasākumu īstenošanu, kas ieviesti, lai palīdzētu sasniegt piepildījuma trajektorijas un 1. novembrim nosprausto piepildījuma mērķrādītāju, un it sevišķi atkārtoti apsvērt to ietekmi uz iekšējā enerģijas tirgus darbību. Dalībvalstīm tiek arī ieteikts šādu pasākumu izstrādē apsvērt to ietekmi uz atvasināto instrumentu tirgu stabilitāti un sakārtotu darbību. Dalībvalstīm tiek ieteikts pārliecināties, vai struktūrām, kas atbild par stratēģiju īstenošanu, ja tādas ir, ir vajadzīgās speciālās zināšanas par tirdzniecību enerģijas tirgos, arī par piemērotām riska ierobežošanas stratēģijām.

3. Lemjot par pasākumiem attiecībā uz krātuvju piepildījuma līmeni visa gada garumā, dalībvalstīm ieteicams ņemt vērā faktiskos tirgus apstākļus. Risinot problēmas ar novirzīšanos no piepildījuma trajektorijas un lemjot par iespējamiem izpildes panākšanas pasākumiem, Komisija nodrošinās lielāku elastību un ņems vērā konkrētās norises gāzes tirgū un to, kā tās varētu ietekmēt piepildījuma mērķrādītāju sasniegšanu.

4. Saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 6.a panta 2. punktu dalībvalstis, kurām ir ievērojama pazemes uzglabāšanas jauda un kuras nesamērīgi ietekmētu pienākums sasniegt to teritorijā esošo pazemes gāzes krātuvju piepildījuma mērķrādītāju, drīkst uzglabāt apjomu, kurš balstīts uz 35 % no to vidējā gada patēriņa iepriekšējo piecu gadu laikā. Turklāt saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 6.a panta 5. punktu dalībvalstis, kurās ir ievērojama *LNG* uzglabāšanas infrastruktūra (vairāk nekā 4 % no valsts vidējā gāzes patēriņa iepriekšējo piecu gadu laikā), savā 1. novembrim nospraustajā piepildījuma mērķrādītājā drīkst ieskaitīt uzglabāto *LNG*. Dalībvalstis tiek mudinātas izmantot šīs elastības iespējas.

5. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1938 dalībvalstīm ir pienākums veikt piemērotus pasākumus, lai sasniegtu 1. novembrim nosprausto piepildījuma mērķrādītāju. Tomēr Komisija atgādina, ka 6.a panta 8. punktā ir paredzēta zināma elastība gadījumos, kad dalībvalsts saskaras ar tehniskām problēmām, piemēram, cauruļvadu ierobežojumiem vai iesūknēšanas iekārtu problēmām; šādā gadījumā dalībvalsts piepildījuma mērķrādītāju drīkst sasniegt līdz 1. decembrim. Komisija var uzskatīt, ka specifiski tirgus apstākļi, kuru rezultātā iesūknēšanas rādītāji ir ārkārtīgi zemi, ir līdzvērtīgi specifiskiem tehniskiem raksturlielumiem. Tomēr tas neskar attiecīgās dalībvalsts pienākumu sniegt saprātīgus un detalizētus argumentus par to, kāpēc obligāto mērķrādītāju nebija iespējams sasniegt pilnībā.

Briselē, 2025. gada 5. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Dan JØRGENSEN